

Militærhistorie

Stillehavskrigen 1941-1945

krigsvidenskab.dk

<https://krigsvidenskab.dk/emne/stillehavskrigen-1941-1945>

()

Forfatter: Mogens Lund.

Forlag: Ellekær

Udgivet: den 10. maj 2019.

Sider 520, rigt illustreret.

Vejl. pris: 395 kr.

Anmelder: Poul Grooss

Der er langt imellem

gode udgivelser på dansk om Den anden Verdenskrig. Denne bog på 520 sider giver et fantastisk godt overblik over krigen i Stillehavet, eller som den omtales på japansk: "Den Storøstasiatiske Krig".

Forfatteren Mogens Lund er uddannet bibliotekar og tillige cand. phil. i Historie fra Aarhus Universitet. Han har tidligere udgivet bogen "Tilintetgørelseskrig" om krigen på Østfronten 1941 – 1945.¹ I Stillehavskrigen 1941 – 1945 beskriver forfatteren de overordnede problemer for de involverede parter, det vil sige de storpolitiske, indenrigspolitiske, økonomiske, industrielle og de militære problemer. For den danske læser med interesse for Stillehavskrigen er det specielt bemærkelsesværdigt, at det er lykkedes for forfatteren at redegøre detaljeret for Japans komplicerede forhold. For eksempel var snigmord et udbredt politisk fænomen. De yngre officerer i hær og flåde pønsede også på snigmord, hvis ledelsen blev for slap. Det fremgår desuden, at kejseren i høj grad var medskyldig i krigen, men at han på grund af sin guddommelige status i den japanske befolkning var den eneste undtagelse i betingelserne om "unconditional surrender".

Denne betegnelse dækkede jo netop det forhold, at der ikke kunne stilles betingelser.

Den japanske regering var udmærket klar over, at USA havde en industriel formåen, som langt overgik Japans, men den japanske militære logik gik ud på, at amerikanerne i bund og grund var holdningsløse, dårlige krigere, begejstrede for et liv i luksus etc. Hvis man påførte dem store tab i en lynkrig, så ville de bede om fred, og Japan kunne ad denne vej opnå sine politiske og militære mål. Da krigen trak ud – uden det forventede resultat – så håbede japanerne fortsat på at påføre amerikanerne så store personeltab, at de ville søge en politisk løsning. I krigens sidste år oplevede de amerikanske styrker derfor kampe mod større hærenheder, som af styret i Tokio allerede var afskrevet. De skulle kæmpe til sidste mand, og de skulle slå så mange amerikanere ihjel som muligt, inden de selv blev udryddet. Så ville amerikanerne nok trygle om fred. Jo længere krigen skred frem, jo mere desperat blev denne forhåbning. Da amerikanerne nåede til erobringen af Okinawa, så skulle næste skridt være landgangsoperationer rettet mod de japanske hovedøer. Her kom så hele problematikken omkring anvendelsen af de to atombomber ind. Bogen giver en fremragende beskrivelse af den nye amerikanske præsidents optioner. Forinden

er læseren blevet præsenteret for problemerne omkring strategisk bombing og en af hovedpersonerne inden for det felt, general Curtis LeMay.

Bogen er kronologisk opbygget, og efter de indledende kapitler om forhistorie og baggrund starter bogen med angrebet på Pearl Harbor – eller mere præcist: Angrebet på alle amerikanske installationer på hovedøen Oahu på Hawaii. Efterfølgende kan læseren følge med i den hurtige japanske fremrykning i Sydøstasien med i retning mod Australien. I krigens første seks måneder gik Japan fra sejr til sejr. Japan var et ørige uden råstoffer, så specielt de olierige hollandske besiddelser var vigtige for krigsførelsen.

Med kampene på Guadalcanal og søslagene i Korallhavet blev Japans utrolige succesrige fremfærd stoppet, og med slaget ved Midway mistede Japan fire store hangarskibe og en stor del af det japanske flådeflyvevåbens elite.

Herefter beskrives land- og luftkrigen i Sydøstasien. Briterne havde mistet kolonier, og Indien var truet. Amerikanerne ville gerne støtte den kinesiske leder Chiang Kai-Shek, men samarbejdet blev vanskeliggjort af korrupsion og kinesiske særinteresser. Amerikanerne havde ikke nogen interesse i at bevare det britiske kolonistyre. Indien blev brugt som udgangspunkt for britiske og amerikanske operationer i Burma og videre til Kina.

På amerikansk side var nøglepersonerne ikke helt enige om den rette fremgangsmåde. General MacArthur ville gerne iscenesætte sig selv som den uundværlige hovedperson – uden i øvrigt at vise sig ved fronten. Han mente, at US Army, støttet af US Army Airforce, skulle slå de japanske hærstyrker på Ny Guinea, Filippinerne og videre mod de japanske hovedøer. Flåden så krigen i Stillehavet som en flådeoperation, der skulle løses af flådens ubåde og overfladeskibe, flådens flystyrker og US Marine Corps. Præsident Roosevelt valgte en usædvanlig løsning. Han gik ind for begge løsninger på en gang! Der er tillige en ganske udmærket personbeskrivelse af den øverste militære ledelse i Washington.

Det er en særdeles læseværdig bog, som får det hele med. Den er tillige skrevet i et smukt og letlæseligt sprog. Bogen er forsynet med 16 kort og 233 fotos i sort/hvid. Der er mange overraskende billeder imellem, og fototeksterne er meget oplysende. Blandt andet oplyses korrekte betegnelser på det viste materiel.

Poul Grooss,
kommandør (pensioneret)

Stillehavskrigen 1941-45

Mogens Lund (f. 1947)

Materialevurdering (lektørudtalelse)

Kort om bogen

Velkomponeret og omfattende fremstilling af Stillehavskrigen. For interesserede i militærhistorie eller til opgaveskrivning fra gymnasiet og frem

Beskrivelse

Stillehavskrigen startede, da Japan kastede sig ud i et erobringstogt, som var dømt til at mislykkes uden en hurtig fredsslutning med USA. Ved at trække på en række nyere udenlandske kilder, analyseres krigens forløb fra den politiske og økonomiske situation op til krigsudbruddet, til fredsslutningen i 1945. Krigens forløb gennemgås kronologisk med kapitler om de grufulde slag, krigsforbrydelser, atombomberne og de konsekvenser krigen har haft på nutidens Asien. Med noteapparat, litteraturliste, og henvisninger. Mogens Lund er uddannet bibliotekar og cand.phil. i historie, og har i [Tilintetgørelseskrig](#) beskæftiget sig med krigen på Østfronten

Vurdering

Velskrevet og grundig militærhistorie, som på en struktureret og veldisponeret måde formår at bringe klarhed og viden om et omfattende emne. Niveaulet er forholdsvis akademisk, med fokus på krigens overordnede linjer og ikke de enkelte soldaters oplevelser som fx i Anthony Beevors bøger. Illustrationerne er i en lidt divergerende kvalitet, hvilket skæmmer bogens udtryk

Andre bøger om samme emne

Kan niveaumæssigt sammenlignes med [Stillehavet 1941-1945](#). Ønskes en knap så akademisk vinkling findes bl.a. [Kampen om Stillehavet](#), [Anden Verdenskrig i Fjernøsten](#) og den drama-dokumentariske [The Pacific](#)

Lektørudtalelse

Steffen Gordon Nielsen

Stillehavskrigen 1941-45

Mogens Lund

Stillehavskrigen 1941-45

Forlaget Ellekær. 520 sider. 399,95 kr

Af Niels Hein, museumsinspektør

Bogen er en rigt illustreret og grundig gennemgang af Stillehavskrigen.

Gennem tre bogens første kapitler skildres krigens optakt, fra Japans afbrudte isolation, landets voksende kolonialistiske ambitioner, de stigende spændinger mellem Japan og USA omkring magten over Stillehavet, der kulminerer i angrebet på Pearl Harbour.

Bogens mellemste kapitler består af en nøgtern og kronologisk fremstilling af amerikanernes langtrukne tilbagedrivning af japanerne over Stillehavet. Vi følger de centrale aktører helt tæt gennem velvalgte citater.

De to sidste kapitler beretter om krigens afslutning med nedkastningen af atombomber over Hiroshima og Nagasaki og det efterfølgende retsopgør, Japans økonomiske genrejsning, og hvordan Stillehavskrigen fremstår i japansk og international historieskrivning.

Bogen fremstår balanceret, med personlige beretninger fra både amerikanske og japanske aktører, mens litteraturhenvisningerne dog er domineret af amerikanske forfattere. Skildringen af krigen og de enkelte slag er grundig. Der bliver brugt mange militære termer og våbenbetegnelser, så udgivelsen er formentlig bedst egnet til læseren, som allerede er interesseret i krigsførelse eller krigshistorie.

Beklageligvis er bogen ramt af enkelte skønhedsfejl og ujævnheder, i hvert fald denne anmelders eksemplar. Flere billeder er pixelerede og utydelige, nogle kort er oversat til dansk mens andre er på engelsk, og der er tastefejl i billedteksterne.

Overordnet er bogen en god og grundig gennemgang Stillehavskrigen med gode fotos, kort og persongallerier. Kapitelinddelingerne er fornuftige, og sammen med det udførlige register er det nemt at orientere sig i den omfangsrige bog.

[Historie-online.dk, den 19. november 2019]